

Köy Değil, Kırsal Mahalle: İneğinizi Satmak Zorundasınız

Büyükşehir belediyelerinin yetki alanlarının genişlemesi “Kırsal Mahalle” kavramını hayatımıza soktu. Buna göre, büyükşehir kabul edilen illerde belediye sınırları içinde kalan köy ve mezralar mahalle haline geldi. Ardından kentlerin imar planları buralara doğru genişledi. Öte yandan gerek kanunlar gerekse de yönetmelikler belediyeler tarafından farklı yorumlanabildiği için, şimdi kent sayılan eski köylerde tarım ve hayvancılıkla uğraşanların durumu belirsizliğini koruyor. Son birkaç yılda imara açılan ve hızla kentleşen Kocaeli-İzmit Belediyesi'ne bağlı Kabaoğlu'nun eski sakinleri de bu belirsizlikten canı yananlar arasında. Bir anda adı değişip mahalle olan köylerde, eski mesleğini sürdürmek isteyenlerin karşılaştığı sorunları sizler için derledik.

Tuğçe OKUR & Uygur ULUSAN

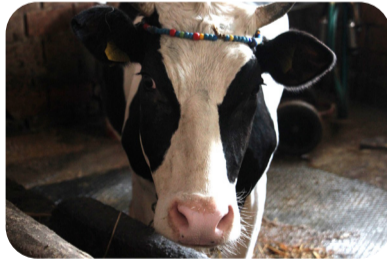
Bugün İzmit Kabaoğlu Mahallesi olarak adlandırılan Kabaoğlu ve Üçtepeler köylerinin geçmişi çok eskiye dayanıyor. O kadar ki kuruluş tarihleri bilinmiyor. Bilinen tek şey, şimdilerde villa tarzı sitelerin böldüğü arazilerin, yakın geçmişe kadar tümüyle tarlalar ve meralarla kaplı olduğu. Bölgenin imara açılması, İzmit kentinde yaşayan birçok insanın bu bölgeden ev almasıyla sonuçlandı. Ancak mahalleye dönüşen eski köylerde tarımın nasıl devam edeceği sorusunun yanıtı belirsiz olunca, arazisini satmayıp mesleğine devam etmek isteyenler hiç akla gelmeyecek zorluklar yaşamaya başlamışlar. Nesiller boyunca tarım ve besicilikle uğraşan köylüler bazen bölgeye yeni yerleşen site sakinleri bazen de tarlasını satarak tarımı bırakanların şikâyetleri üzerine, başlıca geçim kaynakları olan hayvanlarını satmak zorunda kalıyorlar.

Gerçekte sorun Kabaoğlu Mahallesi'ne özgü değil, tüm Türkiye'de imar planı uygulanarak kentsel yerleşime dönüşen alanlarda benzer sorunlar yaşanıyor. Öte yandan, Kabaoğlu Mahallesi'nde sorun çok hızla gelişmiş; dolayısıyla, köylüler yeni duruma uyum sağlama imkânı bulamamış olabilir. Bölgede 1982'den

beri çiftçilikle uğraşan Mustafa Tonbul'un iddiasına göre, imar planı geçerken hangi alanın yapılaşmaya hangi alanın tarıma ayrıldığından köylülerin haberi olmamış. Bu nedenle villalarla tarla ve meraların iç içe geçtiğini, sonra da yeni ev sahiplerinin koku ve sesteki şikâyet etmeye başladığını anlatan Tonbul, tarlalardan yeşil alan ya da yol olarak kesilen alanların da sorunu iyice içinden çıkılmaz hale getirdiğini iddia ediyor. Etrafını çeviren buğday tarlalarından ince bir duvarla ayrılmış villa tipi toplu konutlar, iddiasının doğruluğunu kanıtlar gibi.

“BÖYLE GIDERSE TÜRKİYE'DE KÖY VEYA KÖYLÜ DİYE BİR ŞEY KALMAZ”

Belediyeye yansıtılan şikâyet konuları genelde, ahırlardan gelen gübre kokusu ve sitelerin civarında otlamaya çalışan hayvanlar. Bu durumda besiciler, çevreye rahatsızlık verdikleri gerekçesiyle ağır para cezalarıyla karşı karşıya kalıyorlar. Dolayısıyla köylülerin çoğu hayvanlarını satmaya mecbur olmuş. Öte yandan tarım ve besicilik birbirini tamamlayan faaliyetler. Fenni gübre fiyatlarının yüksekliği karşısında hayvanlar, tarlalar için gübre sağlıyor. Ayrıca, tarım ürünlerinin fazla

para getirmediği yıllarda ailelerin başlıca geçim kaynağı, süt ve süt ürünleri. Bu durumda yem bitkisi ekmek, besicilik maliyetini de düşürüyor. Hayvanlarını satmak, geçim kaynağından mahrum kalmak demek.

Mustafa Tonbul, (72) konuya ilişkin olarak şunları söyledi:

“İnek besleyenlere köyde ceza var. Henüz biz şikâyet edilmedik ama etrafımıza evler yapılıyor, çok yakında bize de ceza gelecektir. Gelen kişi şikâyet etse ne yapacağım? Mecburen satmaya. Şimdi bizim evimizin olduğu yer tarım arazisi ama ben o inekle geçiniyorum. İstiyorlar ki satalım bırakıp gidelim, onlar da villa koysun.

Köylüye inek besleyemezsin denildi. Herkes sattı hayvanlarını. Kimse itiraz edemedi. Başka geçim kaynakları da yok ki. Yarın öbür gün biz ne yapacağız onu düşünüyoruz. Laf ta köylükten çıktık ama işlerine geldiği zaman mahalle, işlerine gelmediği zaman köy. Böyle giderse Türkiye'de köy veya köylü diye bir şey kalmaz.” Yaşı dolayısıyla zorlandığını söyleyen Tonbul, yem fiyatlarının da artmasıyla durumun iyice kötüye gittiğini belirtti. Tonbul, “Herkes ineklerini satmak zorunda kaldı ama ben satamam. O ineğin sütünü satıyorum. Nasıl geçineceğim ben? Yem fiyatları aldı başını gitti. Her gün sabah kalkıyorum bakıyorum ki fiyatlar artmış. Durum çok zor. Bu gidişle daha da zorlaşacak. Ne yapacağımızı bilmiyoruz” diyerek endişelerini dile getirdi. Üçtepeler'den Erdoğan Yılmaz (56), ineklerini satmak zorunda kalanlardan. İddiasına göre, hemen karşısındaki lüks siteden şikâyet gelince üç ineğini satmış. Ancak bu durumda büyük sıkıntıya düştüğünü söyleyen Erdoğan Bey, tekrar bir inek almış. Şimdi ineğini etrafta gezdirmeden, gübresini kapalı bir yerde tutarak tek geçim kaynağını korumaya çalışıyor.

“Dökülen su kabını doldurmuyor”

Kabaoğlu Mahallesi'nde dile getirilen bir başka iddia da imar planı yapılırken yol ve yeşil alan payı olarak kamulaştırılan arazilerle ilgili. Köyde, çocuk parkı olarak ayrılmış boş bir alanın önünde rastladığımız Ömer Duran (64), tarlasından kesilen arazi yerine, başka bir köylünün tarlasından kamulaştırılan yeşil alanın tekrar tarlaya çevrilerek kendisine verildiğini öne sürüyor. Ancak, uzaktaki bu tarlaya nasıl gidip geleceği, asıl tarla sahibiyle nasıl anlaşacağı konusunda hiçbir fikri yok. O da köyde neredeyse inek kalmadığını söylüyor. Kaz gibi kümes hayvanları ise koku ve gürültü gerekçesiyle çoktan kaybolmuş. Benzer bir sorun yaşayan Mustafa Tonbul, tarım arazisi olarak ayrılan tarlasından yol geçtiğini, fakat villaların bulunduğu taraftan yol payı alınmadığını iddia ediyor: “12 metrelik yol yapmışlar buraya. Benim evime de vuruyor, ama villaların yapıldığı tarafta hiçbir şey yok. Dökülen su kabını doldurmuyor yani. Benim evimin önünde 1.5 metrelik yer zaten vardı. Sadece oraya yapsalar yeterdi” Kabaoğlu Mahallesi'nin eski sakinleri bildikleri tek mesleği ve geçim kaynaklarını korumak istiyorlar. Öte yandan, yerleşimin süratle artması karşısında bir anda tüm bunları kaybetme noktasına gelmişler. Şikâyetler karşısında farklı çözümler bulunabileceğini ancak, kimsenin kendilerini dinlemediğini öne süren köylüler, yüzyıllardır süren bir yaşam tarzının son temsilcileri olmaktan korkuyorlar.

bilinmez. Köpekler de bir şey yapamıyoruz. O da Allah'ın canı ama köpeğin hakkını koruyorlar. Peki ya bizim hakkımız, ineklerimizin hakkı?” Telefonla ulaştığımız İzmit Belediyesi yetkilileri kendilerinin bu durumla alakalı bir uygulamalarının olmadığını iddia etti. Köylüler dişleri ve tırnaklarıyla kurdukları hayatın, ellerinde olmayan sebeplerle bozulduğunu düşünüyorlar. “Durmadan kendimiz için bir birikim, bir gelir elde etmeye çalışıyoruz. Sürekli didiniyoruz ama yorulduğumuzla kalıyoruz. Olan köylüye, üreticiye oluyor. Biz burada bu kadar çalışsak, hayvanlara bakmasak, şehirdeki insanlar ne yiyecekler?”

süren köylüler tarlalarına gidememekten, hayvanlarını meraya salamamaktan şikâyetçi. Adını açıklamak istemeyen bir köy sakininin, sebze yetiştirdiği serasına soğuktan korunmak isteyen köpekler dolunca zararı büyük olmuş. Benzer olayların sürekli yaşandığını iddia eden Mustafa Tonbul, kimsenin köylülerin sorunlarını dinlemediğini düşünüyor: “Bir fidenin fiyatı 75 TL. Zaten durum zor. Küçük çocuklar köpekler yüzünden otobüs durağına bile çıkamıyor. Birçok köylü seralarına gidemiyor, zaten köpekler seralara girip zarar veriyor. Kaç kişiyi ısırıldılar

“Köpeklerin hakkını koruyorlar, peki ya bizim hakkımız?”

Kentlerin köylere doğru genişlemesi, başka sorunlara da neden olmuş. Kentte istenmeyen köpeklerin kırsal alana bırakıldığını öne

